

การจัดการศึกษาแบบบูรณาการในสังคมวิถีใหม่*

Integrated education management in a new of society

สาธกา ตาลชัย

Sathaka Tanchai

สุวัฒน์พงษ์ ร่มศรี

Suwattanapong Romsri

สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมหาสารคาม

Mahasarakham Provincial Education Office

E-mail: sathaka101@gmail.com

บทคัดย่อ

“ฐานของตึกคืออิฐ ฐานของชีวิตคือการศึกษา” การที่จะพัฒนาประเทศชาติสังคมไทยให้มีความเจริญก้าวหน้าและได้ขึ้นชื่อว่าเป็นประเทศที่พัฒนาแล้ว มีหลายประการที่ควรค่าแก่การให้ความสำคัญ บทความนี้ผู้เขียนมุ่งเน้นเสนอแนะแนวทางแห่งทางเลือกรูปแบบใหม่ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาของคนในประเทศเป็นสำคัญ เมื่อพัฒนาคนให้เก่งมีความสามารถแล้วสังคมประเทศก็จะมุ่งไปสู่ทางที่เจริญก้าวหน้าขึ้นไป ความสำคัญเบื้องต้นคือการสร้างผู้บริหารที่เข้าใจภาระงาน การสร้างผู้ตามที่ยินดีเต็มใจในการทำงานกับผู้บริหาร เป็นองค์ประกอบสำคัญในการพัฒนาองค์การด้านการศึกษาที่จะมุ่งเน้นผลิตคนเก่งที่มีความรู้ความสามารถ การสร้างคนดีคนเก่งล้วนต้องการองค์ประกอบในหลายๆ ด้านเข้ามาประกอบกัน จึงจะส่งผลให้มีบุคคลที่มีคุณภาพเป็นผู้ที่สามารถแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นได้อย่างแท้จริงและที่สำคัญต้องเท่าทันต่อสังคมวิถีใหม่

คำสำคัญ: การจัดการ, การศึกษาแบบบูรณาการ, สังคมวิถีใหม่

Abstract

“The base of the building is brick. The basis of life is education.” To develop the nation, Thai society to have progress and to be reputed as a

* Received 9 October 2022; Revised 12 October 2022; Accepted 20 October 2022

developed country. There are several things that are worth paying attention to. In this article, the authors focus on suggesting new alternative approaches related to education management of people in the country. When developing people to be competent and competent, the country's society will move towards a more progressive path. The primary priority is to create managers who understand the workload. Creating followers who are willing to work with executives It is a key element in the development of an educational organization that will focus on producing talented people with knowledge and abilities. The creation of good and talented people all require elements in many ways. The coming together will result in a quality person who can truly solve the problems and, most importantly, keep up with the new way of society.

Keywords: management, Integrated education, new society

บทนำ

การศึกษาแบบบูรณาการที่ควรมีรูปแบบการจัดการที่เข้าใจง่าย เป็นพลังบวกให้กับผู้ที่อยากจะเรียนรู้และผู้ที่ปฏิบัติตาม ไม่ว่าจะเป็นผู้สอน ผู้เรียน หรือบุคคลทั่วไปควรได้รับสิ่งที่เขาต้องการเพื่อเป็นฐานสำคัญในการนำมาพัฒนาตนเองและพัฒนาสังคมประเทศต่อไปในองค์การสถานศึกษาถ้าจะจัดรูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่ดีมีคุณประโยชน์ต่อผู้ที่ต้องการจะศึกษาเล่าเรียนสิ่งสำคัญประการแรกที่ต้องให้ความสำคัญคือ “การบริหารจัดการ” อันเป็นศาสตร์และศิลป์ของการทำงานให้บรรลุความสำเร็จโดยอาศัยบุคคลอื่นเข้ามามีส่วนช่วย ซึ่งนักบริหารในองค์การควรตระหนักถึงความสามารถ ความถนัดต่องาน ความต้องการที่อยากจะทำงานนั้นให้สำเร็จและที่สำคัญควรเป็นบุคคลที่มีความมุ่งมั่นหวังที่ดีด้านความเจริญก้าวหน้าของตนเองและองค์การควบคู่กันไป ผลสุดท้ายก็จะได้งานตามที่องค์การได้ตั้งเป้าหมายไว้ (สุทธิพงษ์ เตชธมโม, 2560) อย่างไรก็ตามก็การทำงานการจัดการทางด้านการศึกษานักบริหารผู้มีหน้าที่วางแผน จัดองค์กร อำนวยความสะดวก รวมไปถึงควบคุมการใช้ทรัพยากรไม่ว่าจะเป็นทรัพยากรบุคคลหรือทรัพยากรอื่นๆ ให้ไปในแนวทางเดียวกันอย่างลงตัวเหมาะสมถึงจะได้

ถือว่าเป็นผู้บริหารระดับมืออาชีพ ซึ่งหน้าที่สำคัญของผู้บริหารหรือนักบริหารที่ดีควรมีฐานที่สำคัญ 5 ประการดังนี้ (1) การวางแผน (Planning) เป็นกระบวนการที่สำคัญลำดับแรกเพราะงานจะออกมาเป็นรูปเป็นร่างล้วนต้องมีการวางแผน (2) (Organizing) การจัดองค์การ เป็นการแบ่งภาระงานออกกว่าในองค์การหรืองานโครงการใดก็ตามมีเนื้องานอะไรบ้างแบ่งเป็นข้อๆ เพื่อเป็นการง่ายต่อการจัดการ (3) การแต่งตั้งบุคลากร (Staffing) เป็นผลมาจากที่แบ่งหน้าที่ของงานในองค์การมาจัดแบ่งภาระงานให้กับบุคคลในองค์การ ซึ่งการจัดบุคคลนี้เป็นสิ่งสำคัญมากเพราะต้องจัดคนให้เข้ากับความต้องการของงานจริงๆ (4) การอำนวยการ (Directing) ภาระตามหน้าที่งานที่วางแผนไว้ต้องอาศัยปัจจัยที่นักบริหารต้องคอยสนับสนุนอย่างใกล้ชิดหรือจัดหาสิ่งที่มีผู้จัดทำต้องการเพื่อยกระดับงานให้สำเร็จเร็วขึ้น และ (5) การควบคุม (Controlling) ประการสุดท้ายผู้บริหารที่ดีเมื่อสั่งงานแล้วจะต้องตามงานเสมอๆ คอยควบคุมไม่ให้เกิดข้อผิดพลาดโดยง่าย ที่กล่าวมางานทุกอย่างจะออกมาดีล้วนต้องมีผู้บริหารที่คอยเอาใจใส่อย่างจริงจัง (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาหนองบัวรี, 2564)

หากจะให้ชี้ชัดว่าการจัดการศึกษาแบบบูรณาการในสังคมวิถีใหม่ควรเป็นอย่างไรนั้นคงใช้คำตอบที่ตายตัวไม่ได้เพราะว่าโลกยุคสมัยใหม่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา เหตุการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้นไม่ว่าจะในสังคมไทยหรือสังคมโลกล้วนเป็นสิ่งที่ไม่นิ่งและเป็นสิ่งที่ไม่นั่นนอนแต่หากจะให้สร้างแนวทางการเรียนรู้แบบใหม่คงจะหนีไม่พ้นการกล่าวถึง การนำ “เทคโนโลยี” มาใช้เพื่อการจัดการศึกษาในสังคมวิถีใหม่ เพราะเทคโนโลยีสารสนเทศเป็นระบบแนวคิดที่มีระบบระเบียบมีวิธีการเป็นเครื่องมือที่ใช้ได้จริงในการจัดเก็บข้อมูลและนำเสนอเผยแพร่ได้อย่างรวดเร็ว อาทิเช่น คอมพิวเตอร์ ระบบสื่อสารข้อมูลโทรคมนาคม ซึ่งสามารถนำสิ่งเหล่านี้มาประยุกต์ใช้เป็นเครื่องมือในการจัดการเรียนรู้ได้เป็นอย่างดี (ธีรพงศ์ เตชะติ, 2562) สุดท้ายแล้วสังคมวิถีใหม่ควรสร้างเส้นทางในการเรียนรู้ที่มีความหลากหลายเพื่อเป็นประโยชน์ให้ผู้ที่ต้องการที่จะศึกษาได้แสวงหาแนวทางการเรียนรู้อย่างไม่มีที่สิ้นสุด คำว่า “การเรียนรู้” ในเหตุการณ์ใดเหตุการณ์หนึ่งที่เกิดขึ้นล้วนมีอิทธิพลต่อการเรียนรู้ในช่วงเวลาถัดมาเสมอ แต่ที่สำคัญผู้เรียนนั้นจะสามารถนำประสบการณ์เหล่านั้นที่ได้เรียนรู้จากช่วงระยะเวลาที่ผ่านมาแล้วนำสิ่งที่เรียนรู้มาใช้แก้ไขปัญหที่เกิดขึ้นใหม่ซึ่งอาจจะมีคล้ายคลึงจากเหตุการณ์เดิมได้อย่างไร (Thorndike, 1913, pp: 16, อ้างอิงจาก จำลอง บุญเรืองโรจน์, 2561)

สรุป

ในความเป็นจริงของสังคมไทยด้วยสถานะที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลาของข้อมูลสารสนเทศเป็นผลที่ทำให้การเรียนรู้ต่างๆ ต้องมีการปรับเปลี่ยนได้อยู่ตลอดเวลา ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญว่าการจัดการศึกษาก็ต้องมีการเปลี่ยนแปลงบูรณาการให้เข้ากับสังคมที่นับได้ว่าเป็นสังคมวิถีใหม่ของข้อมูลข่าวสารและการเรียนรู้ หากผู้มีส่วนเกี่ยวข้องยังคงยึดรูปแบบการจัดการเรียนการสอนและการแนะนำแบบเดิมๆ ประเทศชาติคงด้อยพัฒนามีความไม่ทันสมัยถือเป็นประเทศที่ตกยุคกว่าประเทศอื่น เช่นนี้แล้วควรให้ความสำคัญเป็นอย่างยิ่งกับการจัดการศึกษาแบบบูรณาการให้เท่าทันกับสังคมวิถีใหม่ พัฒนาคนก็เท่ากับพัฒนาประเทศให้มีความเจริญและยั่งยืนสืบไป

วัตถุประสงค์ของบทความ

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน ตามความต้องการและความจำเป็นด้านการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ ในการยกระดับคุณภาพของผู้เรียนตามบริบทสังคมวิถีใหม่
2. เพื่อสร้างรูปแบบแนวทางในการประยุกต์การศึกษาแบบบูรณาการให้เข้ากับสังคมไทยวิถีใหม่

ขอข่ายการนำเสนอ

บทความเรื่อง “การจัดการศึกษาแบบบูรณาการในสังคมวิถีใหม่” ได้ทำการศึกษาสภาพปัญหาปัจจุบันในสังคมไทยที่มีความเกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาแบบบูรณาการในสังคมไทยวิถีใหม่จากมุมมองของนักคิด นักทฤษฎีต่างๆ ทั้งในประเทศและต่างประเทศเพื่อค้นหาข้อสรุปที่เป็นอีกหนึ่งแนวทางในการสร้างรูปแบบในการประยุกต์ใช้ให้เข้ากับบริบทสังคมไทยและสังคมโลกในปัจจุบัน ซึ่งมีการศึกษาค้นคว้าตามรูปแบบที่จะนำเสนอต่อไป

การจัดการ

วิถีชีวิตของคนไทยในยุคสมัยต่างๆ เมื่อมีองค์การเกิดขึ้นมากมายจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีการจัดการเกิดขึ้นตามภารกิจที่คนทุกคนต้องทำงานร่วมกันและจะได้ปฏิบัติหน้าที่ของตนที่ได้รับมอบหมายให้บรรลุวัตถุประสงค์จุดมุ่งหมายปลายทางเดียวกันได้อย่างมีประสิทธิภาพและมีคุณภาพอย่างยิ่ง โดยเฉพาะอย่างยิ่งในสังคมโลกยุคโลกาภิวัตน์ที่เรียกได้ว่าเหมือนมีชีวิตอยู่ตลอดเวลาคือมีการเปลี่ยนแปลงปรับเปลี่ยนอยู่ตลอดเวลาเพื่อนให้เกิดความทันสมัยให้เหมาะสมเข้ากับยุคสมัยใหม่เพื่อที่จะทำให้การจัดการงานนั้นๆ ไม่ว่าจะอยู่ในรูปแบบใด

จะต้องสำเร็จลุล่วงไปด้วยดีในการจัดการอย่างเป็นระบบระเบียบทันต่อเหตุการณ์สังคมไทยปัจจุบันเสมอ

ความหมายของการจัดการ

ในคำว่าจัดการ “Management” คือการสั่งงาน (การมอบหมายแบ่งงานให้เหมาะสมกับคนให้ตรงตามหน้าที่ของเขาด้วยความถนัดต่องานนั้นๆ) การควบคุมงาน (เมื่อมีการสั่งงานแล้ว สิ่งที่จะต้องทำตามในการะต่อมาก็คือจะต้องคอยควบคุมกำกับดูแลอย่างใกล้ชิด ซึ่งเป็นสิ่งที่ควรกระทำเป็นอย่างมากไม่ใช่สั่งงานแล้วก็ปล่อยให้เขาทำโดยไม่มาควบคุมดูแล เช่นนี้เมื่อมีปัญหาหรืออุปสรรคใดๆ ก็ไม่สามารถแก้ไขได้ทันเวลาเพราะขาดการควบคุมงาน) การดำเนินงาน (เป็นกระบวนการจัดการสร้างงานสร้างคนให้เข้ากับหน่วยงานมีการจัดการอย่างเป็นระบบมีแบบแผนงานที่เข้าใจง่ายต่อการทำหน้าที่) ซึ่งปัจจัยเหล่านี้เป็นหัวใจสำคัญพื้นฐานในการจัดการงานเบื้องต้น (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546 : 298) ซึ่งในกระบวนการ Management นี้ใน “Effective Management” การจัดการคือ การผสมผสานทรัพยากรต่างๆ ที่มีอยู่อย่างมากมายหรือมีอยู่อย่างจำกัดก็ตามซึ่งทำให้เกิดการดำเนินงานเป็นไปเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ บรรลุผลสำเร็จตามที่กำหนดไว้ได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลตามที่ต้องการได้ถ้าหากว่ามีการจัดการทรัพยากรได้อย่างมีระบบก็จะส่งผลทำให้การใช้ทรัพยากรที่มีอยู่นั้นเกิดประโยชน์สูงสุดอย่างแท้จริง (สุทธิพงษ์ เทชธมโม, 2560) ซึ่งการจัดการนี้ก็เป็นกระบวนการที่กำหนดขึ้นและบำรุงรักษาไว้ซึ่งสภาพสิ่งแวดล้อมของตัวบุคคลด้วยเช่นกัน เพื่อให้การทำงาน การดำเนินงานต่างๆ ในภารกิจที่ได้รับมอบหมายบรรลุเป้าหมายที่ได้วางกำหนดไว้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด การรักษาสภาพแวดล้อมที่ดีในการทำงานรวมถึงการจัดการสถานที่ให้เหมาะสมก็มีส่วนช่วยให้งานนั้นมีความราบรื่นตามมาด้วยเช่นกันการเตรียมการจัดการงาน เช่นนี้เป็นการเสริมสร้างบรรยากาศการร่วมมือกันทำงานที่ดีไม่ว่าจะอยู่ในองค์กรใดก็ตาม บรรยากาศในการทำงานที่ดียอดเยี่ยมล้วนมีผลทำให้งานออกมาได้ดีด้วยเช่นกัน (Harold Karold and Heing Weihrich, 1998, pp : 4) และหัวใจสำคัญอีกประการที่จะไม่กล่าวถึงไม่ได้คือ การจัดการนั้น เป็นกระบวนการอย่างใดอย่างหนึ่งภายในองค์กร ซึ่งมีลำดับการดำเนินงานการทำงานอย่างเป็นระบบมีขั้นตอนที่แน่ชัดมีกลุ่มคนหรือกลุ่มบุคคลเป็นกลไกที่

สำคัญในการบริหารจัดการงาน มีทรัพยากรอื่นๆ ที่ประกอบด้วยเงินทุน เครื่องกลเครื่องจักร และที่จะขาดไม่ได้คือวัสดุครุภัณฑ์ต่างๆ เป็นองค์ประกอบที่สำคัญในการจัดการงาน ถ้าหากขาดสิ่งทีกล่าวนมาแล้วข้างต้นการทำงาน การดำเนินงานต่างๆ ก็มีโอกาสประสบผลสำเร็จได้โดยงาน (ฉัตรชัย พุ่มชูศักดิ์, 2564)

ทีกล่าวนมาพอสรุปได้ว่า กระบวนการจัดการนั้น (Management) คือกระบวนการที่ผู้ใช้ในการจัดการเป็นเครื่องมือจะต้องมีทั้งศาสตร์และศิลป์ควบคู่กันไป รวมทั้งมีกลยุทธ์ กับทั้งเทคนิคต่างๆ เพื่อดำเนินงานตามขั้นตอน โดยอาศัยองค์ประกอบที่สำคัญคือการร่วมมือกันของสมาชิกในองค์กร การคำนึงถึงความถนัดถึงความสามารถ ความต้องการและที่สำคัญคือความมุ่งมั่นด้านความเจริญก้าวหน้าของสมาชิกในองค์กรเป็นสิ่งที่สำคัญด้วยเช่นกัน

ความสำคัญของการจัดการ

ในองค์กรศึกษานั้นการจัดการงานต่างๆ ล้วนเป็นเรื่องที่ละเอียดอ่อนควรค่าแก่การให้ความสำคัญเป็นอย่างมากเพราะจุดเริ่มต้นดีก็จะนำพาความสำเร็จมาสู่องค์กรได้อย่างเต็มคุณภาพที่อยากได้ ซึ่งแบ่งย่อยออกตามกระบวนการได้ ดังนี้

1. การจัดการ คือต้องได้รับการพัฒนามาควบคู่สืบทอดกันมากับการดำเนินชีวิตของมนุษย์เป็นช่วงระยะเวลาช้านาน ที่จะช่วยให้มนุษย์สามารถดำรงอยู่และมีชีวิตได้อย่างมีความสุขบนความเปลี่ยนแปลงของสังคมปัจจุบัน

2. จำนวนประชากรของโลกในปัจจุบันและของแต่ละประเทศมีจำนวนเพิ่มมากขึ้นอย่างรวดเร็ว ซึ่งเป็นผลทำให้องค์กรต่างๆ ต้องเข้ามาดูแลให้ความสำคัญต่อการเพิ่มขยายงานด้านการจัดการให้กว้างขวางลงตัวและเป็นระบบมากยิ่งขึ้นจากการที่มีจำนวนประชากรเพิ่มมากขึ้นหากไม่มีการจัดการงานที่ดีจะทำให้เกิดการวางงานเกิดขึ้นอย่างมากภายในสังคม

3. การจัดการที่ดีเป็นเครื่องมือบ่งชี้ให้เห็นถึงความเจริญก้าวหน้าของสังคมในแต่ละสังคม จะเห็นได้ว่า ความเจริญก้าวหน้าด้านเทคโนโลยีหรือทางวิชาการต่าง ๆ โดยเฉพาะทางด้านอุตสาหกรรม ทำให้ทุกสังคมชนชั้นเกิดการเปลี่ยนแปลง และมีการพัฒนาไปอย่างไม่หยุดยั้งไม่มีที่สิ้นสุด ทั้งนี้จะเป็นระบบระเบียบมากแค่ไหนก็เนื่องมาจากการจัดการงานนั่นเอง

4. การจัดการย่อมเป็นวิธีการที่สำคัญที่มากที่จะนำสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา นำพาประเทศชาติและสังคมไปสู่ความเจริญรุ่งเรืองได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในยุคที่มีการให้ข้อมูลข่าวสารที่ไร้พรมแดนเฉกเช่นในสังคมยุคปัจจุบัน

5. การจัดการเป็นลักษณะที่สำคัญอีกประการของการให้บุคคลต่างๆ ในองค์กรได้มีโอกาสร่วมมือกันทำงานมีการแชร์งานช่วยเหลือซึ่งกันและกัน เป็นปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อกันและก่อให้เกิดความคิดสร้างสรรค์ในการทำงาน สร้างบรรยากาศที่ดีในหมู่ผู้ปฏิบัติงานร่วมกันในองค์กรด้วยยิ่งคนในองค์กรมีสัมพันธ์ที่ดีต่อกันการทำงานก็จะมีคุณภาพที่ดีตามมาด้วย

6. หรือแม้แต่ในชีวิตประจำวันของมนุษย์ทุกคน ไม่ว่าจะอยู่ในเรื่องใดก็ตามไม่ว่าจะเป็นในครอบครัวหรือในที่ทำงาน ก็ล้วนแต่มีความเกี่ยวข้องกับการจัดการทั้งสิ้น เพราะเหตุนี้ ชีวิตและการงานของคนเราจะประสบความสำเร็จได้หรือไม่นั้น ย่อมขึ้นอยู่กับจัดการอย่างเป็นระบบทั้งสิ้น (สัมพันธ์ ภูไพบูลย์, 2540 : 18)

จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่า สิ่งที่เป็นหัวใจหลักอีกอย่างของการจัดการคือการให้ความสำคัญกับรายละเอียดปลีกย่อยของการจัดการเพราะสิ่งเล็กๆ น้อยๆ หากว่าจัดการไม่ดีแล้วก็อาจจะส่งผลให้ระบบใหญ่ล้มได้เช่นกันความสำคัญเหล่านี้ล้วนเป็นสิ่งที่เพิ่มเติมช่องว่างของการจัดการทั้งในองค์กรหรือแม้แต่ในการจัดการเรื่องการศึกษาด้วยเช่นกัน

การจัดการความรู้

ประเด็นที่สำคัญถัดมาที่ควรค่าต่อการให้ความสำคัญ คือ การจัดการความรู้ หรือ กระบวนการ (Process) ที่เป็นการดำเนินการงานร่วมกัน ร่วมมือกันอย่างมีแบบแผน โดยได้รับความร่วมมือจากผู้ปฏิบัติงานในองค์กรต่างๆ ที่เกี่ยวข้องหรือแม้แต่ในหน่วยงานย่อย เพื่อสรรค์สร้างการใช้ความรู้ในการทำงานให้เกิดผลสำเร็จมากยิ่งขึ้นกว่าเดิม “การจัดการความรู้” เป็นสารสนเทศที่ผ่านกระบวนการทางด้านการคิดการเปรียบเทียบบอกเข้ากับการเชื่อมโยงความรู้เข้าด้วยกัน จนเกิดเป็นความรู้ความเข้าใจแบบใหม่ที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้อย่างแท้จริงในการสรุปและตัดสินใจในสถานการณ์ได้เป็นอย่างดีโดยไม่จำกัดขอบเขตระยะเวลา (Hideo Yamazaki, 1995, pp : 62-70)

สรุปเบื้องต้นได้ว่า “การจัดการเรียนรู้” เป็นกระบวนการที่จะต้องผ่านความต่อเนื่องมา เรียกว่า “วงจรต่อเนื่อง” จากความรู้ความสามารถที่มีอยู่ภายในตัวบุคคล ทั้งองค์การภายใน และภายนอก โดยสิ่งเหล่านี้เป็นกระบวนการที่เกิดขึ้นจากการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน และนำผลมาประเมินเป็นความรู้รูปแบบใหม่ที่นำมาใช้ประโยชน์ได้จริงตามสถานการณ์ ทั้งนี้ เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดให้แก่ตนเองและในองค์การด้วย จากการพัฒนาสิ่งเหล่านี้ก็เป็นผลทำให้สังคมได้มีการพัฒนาไปอย่างต่อเนื่องไม่มีที่สิ้นสุดเช่นกัน

การศึกษาแบบบูรณาการ

มนุษย์ในสังคมไทยยุคปัจจุบันที่มีการเรียนรู้ที่เรียกว่าต้องมีความ “ทันสมัย” อยู่ตลอดเวลาข้อมูลล้นนี่ย่อมจะใหม่แต่เมื่อถึงพรั่นนี่ย่อมจะเป็นเรื่องเก่าไปเสียก็ได้ เนื่องจากเป็นยุคข้อมูลข่าวสารที่ต้องอัปเดตกันด้วยความรวดเร็วโดยกระบวนการเหล่านี้จึงนำมาสู่โลกเทคโนโลยีข่าวสารสมัยใหม่ที่มีความรวดเร็วทันใจตลอดอยู่ทุกเวลา ไม่จำกัดทั้งเวลาและสถานที่ ซึ่งเป็นเหตุผลสำคัญที่ทุกคนในสังคมไทยควรตระหนักถึง “การศึกษาแบบบูรณาการ” เรียกได้ว่าเป็นประสบการณ์หรือวิธีการจัดประสบการณ์เรียนรู้ให้มีความสัมพันธ์ลงตัวกันอยู่เสมอ เพื่อให้ทั้งผู้ส่งสารและผู้ที่จะเรียนรู้ให้เล็งเห็นถึงความสอดคล้องกับสิ่งที่เรียนรู้ให้เข้ากับสภาพความเป็นจริงของสังคม นอกจากจะจัดเตรียมโดยยึดถือหลักความสัมพันธ์ที่กล่าวมาข้างต้นแล้วยังต้องคำนึงถึงความเหมาะสม ความเข้าใจง่ายของผู้ที่จะเรียนรู้ในสังคมวิถีใหม่นี้ด้วย

ความหมายของการศึกษาแบบบูรณาการ

สังคมวิถีใหม่นี้ล้วนต้องมีการศึกษาที่ทันสมัย เป็นการศึกษาโดย “การบูรณาการ” ซึ่งเป็นการทำให้เกิดความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้นหรือทำให้เติมเต็มยิ่งขึ้นไปอีก หน่วยของการบูรณาการจึงให้ความสำคัญถึง หน่วยองค์ความรู้ที่เต็มสมบูรณ์ เป็นการประมวลรวบรวมแนวความรู้ใหม่ๆ ไว้ในหน่วยเดียวกัน เพราะองค์ความรู้เหล่านี้จะช่วยให้ผู้ที่ต้องการที่จะเรียนรู้ได้บรรลุจุดหมายตามที่กำหนดไว้ในหน่วยของความต่องานนั้นๆ หน่วยแห่งการบูรณาการก็จะช่วยเป็นภาพสะท้อนให้เห็นสภาพตามความเป็นจริงของสังคมยุคปัจจุบัน และยังสามารถนำองค์ความรู้เหล่านี้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้อีกด้วย (สมิตร คุณานุกร, 2528 : 42) การศึกษาแบบบูรณาการเหล่านี้ไม่เพียงแต่ใช้ในสถานศึกษาเพียงอย่างเดียวแต่ยังสามารถนำมาประยุกต์ใช้ให้เข้ากับหน่วยงานได้อีกด้วยเช่น “Experiential Learning” ที่ประกอบด้วย

หลักการที่สำคัญ 4 ประการอันได้แก่ (1) การเรียนรู้เป็นกระบวนการที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างต่อเนื่อง เป็นผลเนื่องจากประสบการณ์ที่ผู้เรียนรู้ได้รับอย่างสม่ำเสมอ (2) องค์ความรู้และ (Skills) ทักษะที่เกิดขึ้นจากการเรียนรู้ในสถานการณ์ใดสถานการณ์หนึ่ง จะเป็นเครื่องมือชีวิตในการทำความเข้าใจ สามารถอธิบายเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น หรือสามารถแก้ไขปัญหาที่ตามมาได้อย่างรวดเร็ว (3) เป็นกระบวนการเรียนรู้ ในสถานการณ์จริงเพื่อการปรับตัวให้เข้ากับสังคมยุคปัจจุบันที่มีความทันสมัยขึ้นไม่มีที่สิ้นสุด ผู้เรียนต้องใช้ทักษะทางด้านความคิด ความรู้สึก และการลงมือทำจริงด้วยวิธีการต่างๆ มากกว่าการใช้ความรู้ความคิดเพียงอย่างเดียว จึงต้องเกี่ยวข้องกับสภาพคนและสภาพสิ่งแวดล้อมรอบข้างก็มีส่วนที่สำคัญ (4) ผลที่ได้รับจากการเรียนรู้สิ่งที่เกิดขึ้นที่ผ่านมาก็คือประสบการณ์หรือองค์ความรู้ใหม่ที่สามารถนำมาใช้ได้จริง ทั้งในชีวิตประจำวัน ในหน่วยงาน หรือในองค์กรสถานศึกษาด้วยเช่นกัน (Kolb, 1984, pp : 25-38) การจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการเรียกอีกอย่างหนึ่งได้ว่าเป็นการเรียนรู้ในลักษณะขององค์รวมในการจัดการเรียนรู้ด้วยรูปแบบหรือวิธีการนำมาใช้ที่หลากหลาย ซึ่งสิ่งเหล่านี้เน้นการตอบโจทย์ของผู้ที่ต้องการจะเรียนรู้เป็นสำคัญอันดับต้นๆ เสมอการให้ชุดข้อมูลความรู้ตามสภาพที่เกิดขึ้นจริงในสังคมให้เรียนรู้ด้วยตนเองประกอบด้วยการเรียนรู้สิ่งต่างๆ ร่วมกันเพิ่มการจากรู้จากธรรมชาติที่เกิดขึ้น การเรียนรู้จากการลงมือปฏิบัติในสถานการณ์จริงเป็นสำคัญ ถึงอย่างไรมันก็ต้องมีการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ตามมาด้วยว่าที่ทำอยู่นั้นมีความสอดคล้องกับการจัดการตามกิจกรรมมากน้อยเพียงใดโดยเรียกว่า “ประเมินจากการปฏิบัติ (Performance Assessment) และ “ประเมินตามสภาพจริง” (Authentic Assessment) ซึ่งจะเป็นตัวชี้วัดที่สำคัญมากกว่าเข้ากับบริบทสังคมวิถีใหม่หรือไม่ (สิริพัชร เจษฎาวิโรจน์, 2546 : 25-31)

จากที่กล่าวมาแล้วข้างต้นพอจะสรุปได้ว่า การศึกษาแบบบูรณาการ จัดได้ว่าเป็นการรวบรวมองค์ความรู้ในระหว่างศาสตร์ต่างๆ เพื่อให้เกิดเป็นองค์ความรู้ในรูปแบบใหม่ที่สมบูรณ์แบบและสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน นำไปใช้ในหน่วยงานหรือนำไปใช้ได้อย่างเหมาะสมกับองค์กรสถานศึกษาซึ่งจะสำเร็จมากน้อยเพียงใดนั้นขึ้นอยู่กับการจัดการศึกษาแบบบูรณาการให้เข้ากันได้กับสังคมวิถีใหม่เป็นสำคัญ

สังคมวิถีใหม่

“New Normal” ในภาษาไทยใช้คำว่า “ความปกติใหม่” หรือ “ฐานวิถีชีวิตใหม่” ซึ่งหมายถึง รูปแบบการดำเนินชีวิตประจำวัน การทำงานหรือแม้แต่การพบเจอผู้คนอย่างใหม่ที่แตกต่างจากอดีตอันเนื่องมาจากมีบางสิ่งมากระทบอาจเป็นเพราะการเปลี่ยนแปลงอันเป็นผลมาจากการพัฒนาด้านเทคโนโลยีอย่างรวดเร็วและไร้ซึ่งขีดจำกัด จนแบบแผนที่เคยวางไว้และแนวทางในการปฏิบัติตัวที่คนในสังคมมีความคุ้นเคยอย่างเป็นปกติต้องมีการเปลี่ยนแปลงไป และสิ่งที่เคยคาดหวังกำหนดล่วงหน้าได้ต้องมีการเปลี่ยนแปลงไปสู่วิถีใหม่ภายใต้หลักมาตรฐานใหม่ที่อาจจะยังไม่คุ้นเคย ผลที่มากกระทบที่เกิดขึ้นมีผลมาจากหลายๆ ด้านปัจจัยเป็นหลักฐานที่ชี้ให้เห็นว่าทุกคนในสังคมไทยปัจจุบันต้องมีความตื่นตัว ตื่นรู้อยู่ตลอดเวลาเรื่องใหม่ที่เกิดขึ้นในวันนี้อาจกลายเป็นเรื่องเก่าไปเพียงชั่วข้ามคืน ซึ่งทุกคนต้องทันต่อเหตุการณ์ตามแบบของสังคมวิถีใหม่ที่เกิดขึ้นด้วย (ไพศาล สุวรรณน้อย, 2563 : 2)

ที่กล่าวมาข้างต้นพอจะสรุปได้ว่า “สังคมวิถีใหม่” หรือ “ฐานวิถีชีวิตใหม่” (New Normal) เป็นฐานระบบชีวิตใหม่ที่แตกต่างไปจากเดิมมาก อันเป็นผลเนื่องมาจากมีหลายเหตุหลายปัจจัยที่ทำให้การใช้ชีวิตที่คุ้นเคยแบบเดิมต้องเปลี่ยนไปทั้งสภาพปัญหาอุปโลก ทั้งเป็นผลสืบเนื่องมาจากการนำเทคโนโลยีเข้ามามีบทบาทในชีวิตประจำวัน รวมไปถึงวิถีชีวิตใหม่ของการเรียนรู้ด้วยแล้วแต่เปลี่ยนแปลงไปจากเดิมอย่างเห็นได้ชัดแล้วแต่เหตุการณ์ปัจจุบันนั้นจะพาหมุนไปในทางทิศไหน ทั้งหมดทั้งมวลรวมไปถึงทางด้านการศึกษาทำให้ทั้งผู้สอนและผู้เรียนต้องมีการปรับตัวเพื่อเป็นการดำรงไว้ซึ่งศักยภาพในการเรียนรู้ของตนเองและคนรอบข้างให้เท่าทันต่อสังคมวิถีใหม่นี้อย่างลงตัว

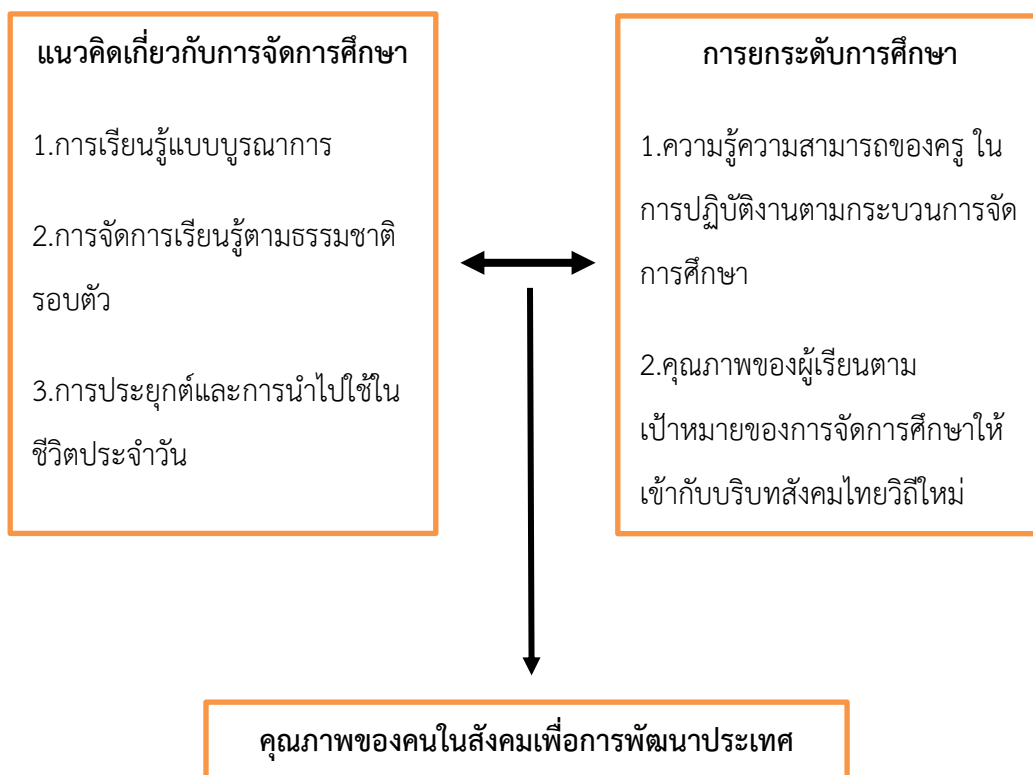
การจัดการศึกษาแบบบูรณาการในสังคมวิถีใหม่

สิ่งที่สำคัญยิ่งในสังคมวิถีใหม่นี้คือการจัดการเรียนรู้ผ่านการบูรณาการอย่างลงตัวเหมาะสม ซึ่งจุดเริ่มต้นคือจะจัดการอย่างไรให้เข้ากับสภาพความเป็นจริงของสังคมไทยในยุคปัจจุบันผ่านการสร้างที่มาจากประสบการณ์จริงโดยตรงนำมาปรับเปลี่ยนให้เป็นรูปแบบองค์ความรู้ใหม่ที่จะนำมาใช้ประโยชน์ได้จริงทั้งในชีวิตประจำวัน หรือในองค์กรการศึกษา จากที่กล่าวมาก็พอจะสรุปให้มองเห็นแนวทางที่น่าจะเป็นได้ทั้งผู้สอนและผู้ที่ต้องการจะเรียนรู้ ดังนี้

1. การเรียนรู้ควรจะต้องมีช่องทางสำหรับเข้าการถึงที่หลากหลายมากขึ้นไม่มีขีดจำกัด
 2. สำหรับผู้เรียนอยากจะเรียนรู้แต่ไม่มี (Smart Devices) จะต้องได้รับการเรียนรู้ตามสภาพความเป็นจริงที่เกิดขึ้นในปัจจุบันที่สอดคล้องกับบริบททางสังคมที่เปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลาและวัฒนธรรมในพื้นที่ของตนมากยิ่งขึ้น
 3. พื้นที่เวทีในการแสดงศักยภาพการเรียนรู้ ของผู้เรียนล้วนต้องมีความหลากหลายมากขึ้นมีรูปแบบที่ไม่ตายตัวเสมอไปปรับเปลี่ยนได้ตามสถานการณ์
 4. ผู้เรียนจะได้รับการเรียนรู้วิธีการเรียนรู้ผ่านช่องทางต่างๆ เพิ่มมากขึ้น (มีตัวเลือกในการแสวงหาความรู้ใหม่ๆ เป็นสำคัญ)
 5. การเรียนรู้ในลักษณะ (Personalized Learning) หรือการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับธรรมชาติสิ่งแวดล้อมของผู้เรียนรายบุคคลหรือกลุ่มจะต้องมีเพิ่มมากขึ้น (วิชัย วงษ์ใหญ่ และ มารุต พัฒนาผล, 2563: 3-4)
- ที่กล่าวมาสรุปได้ว่า สิ่งเหล่านี้ที่ควรตระหนักเป็นอย่างมากถึงการให้ความสำคัญเพราะการพัฒนาบุคคลให้เข้ากับบริบทสังคมวิถีใหม่นี้ก็เป็นจุดเริ่มต้นเล็กๆ ที่ยิ่งใหญ่ในการพัฒนาประเทศให้มีความเจริญก้าวหน้าทันต่อสังคมโลกได้

ผลจากการศึกษาพอจะสรุปเป็นแผนภาพได้ดังนี้

สรุป

สังคมไทยยุคปัจจุบันควรให้ความสำคัญกับการจัดการศึกษาการเรียนรู้แบบบูรณาการ อันจะเป็นผลสะท้อนให้เห็นถึงความสำเร็จของต้นแบบประเทศที่พัฒนาแล้ว ยิ่งคนมีความรู้ ความสามารถที่ทันต่อเหตุการณ์ตามสภาพจริงว่า ยุคปัจจุบันนี้เป็นยุคที่เทคโนโลยีเข้ามามี บทบาทมากในการจัดการทุกรูปแบบไม่ว่าจะเป็นหน่วยงานหรือองค์กรใดก็ตามล้วนได้รับ อิทธิพลมาจากเทคโนโลยีสารสนเทศทั้งนั้น รวมถึงทางด้านองค์การศึกษาด้วยเช่นนี้แล้วทุกภาค ส่วนที่เกี่ยวข้องไม่ว่าจะองค์กรใด ทั้งระดับผู้บริหาร ผู้สอน ผู้เรียน หรือแม้แต่บุคคลทั่วไปที่มี ความต้องการที่จะเรียนรู้ ทุกภาคส่วนควรให้ความสำคัญถือเป็นหัวใจสำคัญในการพัฒนา ประเทศให้มีความเจริญงอกงามก้าวหน้ายิ่งขึ้นไปบนฐานความเป็นจริงของสังคมวิถีใหม่

เอกสารอ้างอิง

- ฉัตรชัย พุ่มชูศักดิ์. (2564). รูปแบบการจัดการศึกษาที่บูรณาการการเรียนรู้กับการทำงานของสถานศึกษา สังกัด สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา. หลักสูตรการศึกษาวิชาชีพ บัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2546). พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542. กรุงเทพมหานคร: บริษัท นานมีบุ๊คส์ จำกัด.
- ไพศาล สุวรรณน้อย. (2563). ยุทธศาสตร์ชีวิตใหม่. กรุงเทพมหานคร.
- วิชัย วงษ์ใหญ่ และมารุต พัฒนาผล. (2563). การออกแบบการเรียนรู้ในฐานวิถีชีวิตใหม่. กรุงเทพมหานคร: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ธีรพงศ์ เตชาดี. (2562) การพัฒนาระบบบริหารจัดการงานติดตามผลการเรียนนักศึกษา คณะเทคโนโลยีการเกษตร มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่. หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่.
- พระสุทธิพนธ์ เดชธมโม (วรัตน์พุทธางกูร). (2560). การบริหารจัดการวัดให้เป็นศูนย์กลางชุมชนตามวิสัยทัศน์เชิงนโยบายไทยแลนด์ 4.0 ในอำเภอสวนผึ้ง จังหวัดราชบุรี. มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นนทบุรี. (2564). การทำวิจัยเชิงพื้นที่เพื่อการจัดทำนโยบายการจัดการเรียนรู้ วิถีใหม่ สพม.นนทบุรี. โครงการส่งเสริมการทำวิจัยเชิงพื้นที่เพื่อการจัดทำนโยบาย การจัดการเรียนรู้วิถีใหม่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา นนทบุรี.
- สุมิตร คุณานุกร. (2528). หลักสูตรและการสอน. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ชวนพิมพ์.
- สัมพันธ์ ภูไพบูลย์. (2540). องค์การและการจัดการ. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์พิทักษ์อักษร.
- สิริพัชร เจษฎาวิโรจน์. (2546). การจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการ. กรุงเทพมหานคร: บั๊ค พอยท์.

Harold Karold and Heing Weihrich. (1998). Management. Singapore: Mc Graw-Hill Book Company.

Kolb, D. A. (1984). Experiential Learning: Experience as the Source of Learning and Development. Englewood Cliffs. NJ: Prentice Hall.

Mr. Hideo Yamazaki. (1995). Senior Researcher. Nomura Research Institute. Japan.

Thorndike, E.L. (1913). อ้างอิงจาก จำลอง บุญเรืองโรจน์ และคณะ. (2561).

กระบวนการพัฒนาศรูดำนการจัดการเรียนรู้แบบหน่วยบูรณาการ Active Learning
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1.